

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ΣΑΕΠ 531 με Κ.Α.Ε. 2014ΕΠ53100005, Δ8

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : «80.000,00» Ευρώ με Φ.Π.Α.

ΕΙΔΙΚΗ & ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Για την εκτέλεση εργασιών του έργου: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΒΩΛΑΚΑ» με συνολικό προϋπολογισμό **80.000,00** Ευρώ με Φ.Π.Α..

Άρθρο 1° - Αντικείμενο και περιγραφή χαρακτηριστικών στοιχείων του έργου

Α. Η παρούσα Ειδική και Γενική Συγγραφή Υποχρεώσεων αφορά τους ειδικούς συμβατικούς και τεχνικούς όρους, σύμφωνα με τους οποίους και σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα συμβατικά τεύχη και τις μελέτες και τα διαγράμματα και τις έγγραφες οδηγίες που θα δοθούν από την υπηρεσία, με τους οποίους θα εκτελεσθεί το έργο που αναφέρεται στον τίτλο από τον ανάδοχο που θα αναδειχθεί.

Β. Το έργο περιλαμβάνει τις παρακάτω εργασίες :

Το παρόν έργο : «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΒΩΛΑΚΑ» αφορά την κατασκευή αντιπλημμυρικής τάφρου με την επισκευή – συντήρηση των τεχνικών της στο αγρόκτημα Βώλακα, στην περιοχή κάτω από την λατομική ζώνη για την αντιπλημμυρική προστασία του οικισμού του Βώλακα. Στην πλαγιά που γειτνιάζει με τον οικισμό του Βώλακα, υπάρχει εκτεταμένη λατομική ζώνη η οποία συνεχίζει να είναι ενεργή και εξακολουθούν να δίνονται άδειες ακόμη και σήμερα για την ίδρυση νέων λατομείων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αποψίλωση της πλαγιάς από την βλάστηση που προστατεύει τον οικισμό από τις πλημμύρες σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων. Η σκοπιμότητα του έργου είναι η αντιπλημμυρική προστασία του οικισμού του Βώλακα, οικισμός που έχει τουρισμό και σημαντικές τουριστικές υποδομές, λόγω του χιονοδρομικού κέντρου του Φαλακρού.

Η εκτέλεση των εργασιών θα γίνει σύμφωνα με το τιμολόγιο και τις Τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται σ' αυτό.

Άρθρο 2° - Στοιχεία της εργολαβίας

α) Τα στοιχεία της εργολαβίας είναι αυτά που καθορίζονται στη διακήρυξη.

β) Για κάθε ζήτημα που δεν προβλέπεται από τα στοιχεία της εργολαβίας ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 (Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών).

Άρθρο 3° – Αναθεώρηση

Για την αναθεώρηση της συμβατικής αξίας της εργολαβίας θα εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν την ημέρα της δημοπρασίας. Τα της αναθεώρησης τιμών προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 153 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 4° - Σύμβαση κατασκευής έργου

Για την κατασκευή του έργου υπογράφεται σχετική σύμβαση.

Η σύμβαση συνάπτεται με βάση την εγκριτική απόφαση και τα τεύχη και τα σχέδια με τα οποία διενεργήθηκε η δημοπρασία ή αυτά που αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση και από την υπογραφή της σύμβασης αρχίζουν οι προθεσμίες του άρθρου 135 του Ν. 4412/2016.

Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους

προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του Ν. 4412/2016.

Κατά την υπογραφή του συμφωνητικού ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του. Μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβικής σύμβασης κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών δηλώνεται υποχρεωτικά και χωρίς καθυστέρηση στη διευθύνουσα υπηρεσία. Διαφορετικά κάθε κοινοποίηση που γίνεται στην παλαιότερη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο ανάδοχος, επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματά της.

Ο ανάδοχος, κατά τον ίδιο παραπάνω χρόνο, δηλώνει εγγράφως για την παραλαβή των εγγράφων εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο, κάτοικο της έδρας της διευθύνουσας υπηρεσίας, το οποίο εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η δήλωση του αναδόχου συνοδεύεται από δήλωση και του εξουσιοδοτούμενου προσώπου ότι αποδέχεται τον γενόμενο διορισμό του. Κάθε κοινοποίηση προς αυτόν θεωρείται ότι γίνεται προς τον ανάδοχο. Αντικατάσταση του προσώπου αυτού είναι δυνατή με ανάλογη εφαρμογή της παραπάνω διαδικασίας. Η αντικατάσταση ισχύει μόνο μετά την αποδοχή του νέου προσώπου από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει πάντοτε το δικαίωμα να ζητά την αντικατάστασή του, αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά από την έδρα του ή γενικά κριθεί ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει χωρίς καμιά καθυστέρηση νέο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (άρθρο 135 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 5° - Εγγυήσεις καλής εκτελέσεως και καλής λειτουργίας

Το ύψος της **Εγγύησης καλής εκτέλεσης** καθορίζεται σε ποσοστό **5%** επί της αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης (άρθρο 72 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 6° - Διοίκηση έργου – Επίβλεψη

Η άσκηση της επίβλεψης ασκείται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 136 του Ν. 4412/2016 και η άσκηση της επίβλεψης σε καμιά περίπτωση δεν μειώνει τις ευθύνες του αναδόχου για την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τη σύμβαση.

Ο διευθύνων από μέρους της αναδόχου επιχείρησης τα έργα υποχρεούται μετά από ειδοποίηση της Υπηρεσίας να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα κατά της μεταβάσεως για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο των έργων ή στους άλλους τόπους παραγωγής.

Άρθρο 7° - Κοινοποίηση στον ανάδοχο – Εκπροσώπηση

Η επικοινωνία των υπηρεσιών που εκτελούν έργα με τον ανάδοχο συντελείται είτε: α) με τηλεομοιοτυπία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2672/1998 είτε β) με όργανο της υπηρεσίας ή οποιοδήποτε άλλο δημόσιο όργανο είτε γ) με δικαστικό επιμελητή, κατόπιν παραγγελίας του αρμόδιου οργάνου είτε πληρεξουσίου νομικού εκπροσώπου του είτε δ) με email ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κατά τις κείμενες διατάξεις. Η κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και της απόφασης έκπτωσης του άρθρου 160, της ειδικής διαταγής του άρθρου 159, γίνεται αποκλειστικά κατά τις περιπτώσεις β' και γ' (άρθρο 143 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 8° - Διάρκεια κατασκευής έργου

Το έργο: «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΒΩΛΑΚΑ**»

θα κατασκευασθεί μέσα σε συνολική προθεσμία **δώδεκα (12) μηνών** από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Για επί μέρους τμήματα του έργου δεν ορίζονται τμηματικές προθεσμίες.

Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας ορίζεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 148 του Ν. 4412/2016.

Για τη χορήγηση παράτασης προθεσμίας εφαρμόζονται όσα ορίζεται στο άρθρο 147 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 9° - Χρονοδιάγραμμα κατασκευής έργου

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 145 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 10° - Ημερολόγιο του έργου

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί το ημερολόγιο του έργου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 146 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 11° - Τήρηση μελέτης

Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να τηρεί με ακρίβεια τη διάταξη και τις διαστάσεις των διαφόρων μερών του έργου όπως προκύπτουν από τα εγκεκριμένα σχέδια ή άλλα στοιχεία της μελέτης.

Οι έγγραφες συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις των στοιχείων της μελέτης είναι υποχρεωτικές για τον ανάδοχο, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 138 του Ν. 4412/2016.

Ο ανάδοχος δεν δικαιούται σε αποζημίωση ή αύξηση τιμών για μεταβολές στα έργα που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο.

Αν η χωρίς έγκριση μεταβολή επιφέρει μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεστεί χωρίς να αποκλείεται εφαρμογή διατάξεων για κακοτεχνία.

Σε επείγουσες περιπτώσεις η διαταγή για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις δίνεται προφορικά στον τόπο των έργων και καταχωρείται στο ημερολόγιο. Αν την διαταγή αυτή δίνει ο επιβλέπων οφείλει να ενημερώσει αμέσως εγγράφως την Διευθύνουσα Υπηρεσία για την έκδοση κανονικής διαταγής.

Αν η διαταγή αυτή διαφοροποιεί μερικά τις εντολές του επιβλέποντα ο ανάδοχος αποζημιώνεται για τις εργασίες που έχει εκτελέσει σύμφωνα με την εντολή της επίβλεψης μέχρι την λήψη της εντολής της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Άρθρο 12° - Υλικά - Προσωπικό του αναδόχου

Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει για το έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα.

Ο ανάδοχος, σε κάθε περίπτωση βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του έργου, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης, φθοράς τους κ.λπ., οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, απόσβεσης, μίσθωσης μηχανημάτων και οχημάτων, οι φόροι, τέλη, δασμοί, ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι δαπάνες εφαρμογής των σχεδίων κατασκευής των σταθερών σημείων, καταμετρήσεων, δοκιμών, προσπελάσεων προς το έργο και στις θέσεις για τη λήψη υλικών, σύστασης και διάλυσης εργοταξίων, οι δαπάνες αποζημιώσεων ζημιών στο προσωπικό του, στον κύριο του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και γενικά κάθε είδους δαπάνη απαραίτητη για την καλή και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

Άρθρο 13°- Σύνταξη Μητρώου Έργου

Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συντάξει το μητρώο του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 170 του Ν. 4412/2016, την απόφαση ΔΝΣγ/οικ.38108/ΦΝ466 (ΦΕΚ 1956 Β'/7-6-2017) του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, και με τις εντολές και τις οδηγίες της διευθύνουσας υπηρεσίας.

Το μητρώο συντάσσεται και υποβάλλεται στη διευθύνουσα υπηρεσία μαζί με την τελική επιμέτρηση.

Η δαπάνη για την σύνταξη του μητρώου του έργου βαρύνει τον ανάδοχο και περιλαμβάνεται στα γενικά του έξοδα.

Άρθρο 14° - Ασφάλεια προσωπικού και κοινού

Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του ή στο προσωπικό του φορέα του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

Σχετικά με τη λήψη μέτρων ασφαλείας είναι υποχρεωμένος να εκπονεί με ευθύνη του κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα. Ο ανάδοχος υπέχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για κάθε ζημία που προκαλείται προς οιονδήποτε από την παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων, ευθυνόμενος, εκτός άλλων, και για την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων. Ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ΔΙΠΑΔ/οικ.177/ 2.3.2001 (Β' 266), ΔΕΕΠΠ/85/ 14.5.2001 (Β' 686) και ΔΙΠΑΔ/οικ889/ 27.11.2002 (Β' 16), στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου.

1. Κανονιστικές απαιτήσεις

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του ΚτΕ, όπως εκφράζονται μέσω της υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

2. Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (ΣΟΔΑ ΥΕ).

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το ΣΟΔΑ ΥΕ στο έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το ΣΟΔΑ ΥΕ ορίζονται οι εξής:

2.1 Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του αναδόχου.

2.2 Ορισμός τεχνικού ασφάλειας, συντονιστή ασφάλειας και ιατρού Εργασίας.

Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας, καθώς και του γιατρού Εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (Ν.1568/85, ΠΔ 17/96, ΠΔ305/96, ΠΔ 294/88). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφάλειας και υγείας της Εργασίας καθώς και του γιατρού Εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε.

Για την κάλυψη των αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφάλειας και γιατρού Εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του ΣΑΥ και ΦΑΥ περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού, κλπ. ο ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή/και με ειδικά αδειοδοτημένα (ΠΔ 95/99, ΠΔ 17/96) από το Υπουργείο Εργασίας Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης του Επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞ.Υ.Π.Π.).

2.3 Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού αναδόχου για θέματα ΑΥΕ.

2.4 Οργάνωση υπηρεσιών ΑΥΕ υπεργολάβων.

2.5 Εκπόνηση διαδικασιών ασφάλειας. Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:

- αναφορά ατυχήματος,
- διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει της νομοθεσίας
- αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης,
- χρήση μέσων ατομικής προστασίας,
- εκπαίδευση προσωπικού,
- ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων

2.6 Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το ΣΑ Υ της μελέτης ή της κατασκευής.

2.7 Διαδικασίες Επιθεωρήσεων

Ο ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικινδύνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.

2.8 Άλλες προβλέψεις

- Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε. Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα ΑΥΕ
- Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο.
- Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα ΑΥΕ με το συντονιστή ΑΥΕ και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού Εργασίας.

2.9 Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

Ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας της Μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα Α.Υ.Ε. και να συντάζει τον τελικό ΦΑΥ.

Το Σ.Α.Υ. αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε (ΦΑΥ) εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Συνεπώς ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον ΚτΕ ενημερωμένος ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε. Σε περίπτωση που δεν έχει παραδοθεί από την Υπηρεσία ΣΑΥ και ΦΑΥ στον Ανάδοχο μαζί με την τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξη των αδαπάνων για το Δημόσιο.

Το ΣΑΥ πρέπει να περιέχει τα εξής:

2.9.1 Γενικά

- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Σύντομη περιγραφή του έργου
- Ακριβής διεύθυνση του έργου
- Στοιχεία του κυρίου του έργου
- Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του ΣΑ Υ

2.9.2 Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

2.9.3 Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

- 2.9.4 Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και περίξ του εργοταξίου.
- 2.9.5 Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής αχρήστων.
- 2.9.6 Συνθήκες αποκομιδής επικινδύνων υλικών.
- 2.9.7 Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α βοηθειών.
- 2.9.8 Μελέτες κατασκευής ικριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις Π.χ. ειδικοί τύποι ικριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λ.π. και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος.
- 2.9.9 Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου.
- 2.9.10 Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του έργου με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας Π.χ.
- X = Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου
M = Μέτρια εκτίμηση κινδύνου
Y = Υψηλή εκτίμηση κινδύνου
- Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι
- 2.9.11 Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δεν μπορούν να αποφευχθούν.
- 2.9.12 Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψή του, καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα II του άρθρου 12 του Π.Δ 305/96).

Ο Φ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής:

2.9.A Γενικά:

- είδος έργου και χρήση αυτού
- ακριβή διεύθυνση του έργου
- αριθμό αδείας
- στοιχεία του κυρίου του έργου
- στοιχεία του συντονιστή ασφάλειας και υγείας που θα συντάξει τον ΦΑΥ.

2.9.B Στοιχεία από το μητρώο του έργου:

- τεχνική περιγραφή του έργου
- παραδοχές μελέτης
- τα σχέδια "ως κατεσκευάσθη".

2.9.Γ Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λ.π.

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού, κ.λ.π.) στην πυρασφάλεια κ.λ.π.

2.9.Δ Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του έργου.

Το ανωτέρω περιλαμβάνεται:

- Τον Κανονισμό λειτουργίας του έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του έργου από τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή, που θα διανεμηθούν στους χρήστες ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων.
- Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στην συγκεκριμένη εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες έκτακτου περιστατικού κ.λ.π.
- Οδηγίες συντήρησης του έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του έργου.

Κατά την εκτέλεση του έργου, το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η Δ/νση Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των ΣΑΥ-ΦΑΥ.

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συνοδεύει το έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ.

3. Δαπάνη σύνταξης ΣΑΥ και ΦΑΥ

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω, αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

Άρθρο 15° – Ασφαλίσεις

Κατά τη σύναψη των ασφαλίσεων του ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως ισχύει κατά την ημέρα σύναψης των ασφαλιστικών συμβάσεων.

Ομοίως οφείλει να έχει υπόψη του την περί ασφαλίσεων νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών.

Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τους όρους των ασφαλιστηρίων.

Συγκεκριμένα:

- Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό του, που απασχολείται στο εργοτάξιο του έργου, στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης (ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ κλπ), σύμφωνα με τις σχετικές για τους Οργανισμούς αυτούς διατάξεις. Εάν το προσωπικό του αναδόχου δεν υπάγεται στις διατάξεις αυτές, ο ανάδοχος υποχρεούται να το ασφαλίζει κατά ατυχημάτων σε Ασφαλιστικές Εταιρείες αναγνωρισμένες από το Κράτος.
- Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει και να διατηρεί καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου από την υπογραφή της σύμβασης μέχρι την οριστική παραλαβή, ασφάλεια αστικής ευθύνης έναντι τρίτων και φθοράς περιουσίας, η οποία θα καλύπτει πιθανές ή ενδεχόμενες οφειλές, για προστασία του έναντι όλων των διεκδικήσεων που ενδέχεται να προκύψουν συνεπεία των εργασιών του ή των εργασιών των υπεργολάβων του.
- Θα καθορίζεται δε στο ασφαλιστικό συμφωνητικό όρος απαλλαγής ευθύνης ως εξής: Η ασφαλιστική εταιρεία θα αποζημιώνει και θα απαλλάσσει από ευθύνες, στο μέγιστο επιτρεπόμενο από το νόμο βαθμό, τον εργοδότη, τους εκπροσώπους του, καθώς και τους επιβλέποντες Μηχανικούς και τους εκπροσώπους τους. Θα τους απαλλάσσει από οποιαδήποτε βλάβη και από οποιοσδήποτε δαπάνες ή αμοιβές που απορρέουν από την αποκατάσταση σωματικών βλαβών ή φθοράς περιουσίας, οχημάτων, μηχανημάτων, ειδικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου του θανάτου, της σωματικής βλάβης, της ψυχικής οδύνης και της ηθικής βλάβης των παθόντων και της φθοράς παρακειμένων κτισμάτων και εγκαταστάσεων, που λαμβάνουν χώρα στο εργοτάξιο, ή που σχετίζονται με την εργασία, στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου, είτε η ευθύνη αυτή είναι απόρροια της αμέλειας του αναδόχου ή των εκπροσώπων του ή των υπό την υπηρεσία του ή των υπαλλήλων ή υπεργολάβων του, είτε όχι, είτε προκύπτει από πράξεις ή παραλείψεις του ιδίου του Εργοδότη ή του Αναδόχου ή των προστιθέντων τους.

Οι ακόλουθες προβλέψεις θα συμπεριληφθούν επίσης στο ασφαλιστικό συμφωνητικό αστικής ευθύνης και φθοράς περιουσίας του αναδόχου:

- Το συμφωνητικό θα περιέχει τον όρο ότι δεν θα ακυρωθεί, τερματισθεί, τροποποιηθεί ή αλλαχθεί από την ασφαλιστική εταιρεία, εκτός εάν έχει αποσταλεί στον ασφαλιζόμενο, δέκα (10) ημέρες νωρίτερα, συστημένη έγγραφη ειδοποίηση. Αντίγραφο της ειδοποίησης αυτής θα αποσταλεί επίσης στον εργοδότη.
- Ένα αντίγραφο του ανώτερου ασφαλιστικού πρέπει να παραδοθεί στον εργοδότη κατά την υπογραφή της παρούσας σύμβασης.

Η ασφάλεια αυτή θα καλύπτει και τον ανάδοχο σαν συνασφαλιζόμενο για οποιαδήποτε ζημιά στο εργατικό προσωπικό ή στους επισκέπτες καθώς και για οποιαδήποτε φθορά σε ξένη περιουσία.

Ο εργοδότης δικαιούται να παρακρατεί από το λογαριασμό του αναδόχου κατά την κρίση του ανάλογα ποσά μέχρι την προσαγωγή των παραπάνω ασφαλιστηρίων συμφωνητικών ή και να προβεί ο ίδιος στην ασφάλιση αυτή για όλη τη διάρκεια του έργου ή μέρος αυτής και να χρεώσει τη δαπάνη στον ανάδοχο.

Εάν σε οποιαδήποτε στιγμή οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα ασφαλιστικά συμφωνητικά καταστεί μη ικανοποιητικό για τον εργοδότη, είτε στον τύπο είτε στην ουσία, ή εάν η ασφαλιστική εταιρεία που εκδίδει το ασφαλιστικό αυτό συμφωνητικό κριθεί μη αρεστή στον Εργοδότη, ο Ανάδοχος υποχρεούται να καταρτίσει έγκαιρα νέο ασφαλιστικό συμβόλαιο και να το υποβάλλει έγκαιρα στον Εργοδότη για έγκριση πριν από τη λήξη ή διακοπή της προηγούμενης ασφάλισης.

Με απόφαση του Υπουργού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ορίζονται τα έργα, οι μελέτες και οι υπηρεσίες που υπάγονται στην ασφάλιση, οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι, η διάρκεια της ασφάλισης, η διαδικασία διαπίστωσης της επέλευσης του κινδύνου και της καταβολής του ασφαλισματος, τα ελάχιστα όρια ασφαλιστικών καλύψεων, οι αποδεκτές εξαιρέσεις και οι μέγιστες απαλλαγές, η έναρξη εφαρμογής της υποχρέωσης ασφάλισης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης τα έργα των οποίων ο προϋπολογισμός χωρίς το ΦΠΑ υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ασφαλίζονται υποχρεωτικά.»

Άρθρο 16° – Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου

Το Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.) ενσωματώνει και κωδικοποιεί όλες τις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών, περιγράφει τις φάσεις ανάπτυξης του έργου και τις αντίστοιχες δραστηριότητες, είναι σε

πλήρη εναρμόνιση και περιλαμβάνει το χρονοδιάγραμμα του έργου, καθορίζει τον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης του έργου και τον τρόπο και τις λεπτομέρειες συγκέντρωσης και αρχειοθέτησης των στοιχείων της κατασκευής, ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας.

Το Π.Π.Ε. αποτελεί το εσωτερικό κανονιστικό έγγραφο του έργου και παρέχει όλα τα εργαλεία παρακολούθησης του έργου, συγκέντρωσης των στοιχείων, τεκμηρίωσης των εργασιών που έχουν εκτελεστεί και αρχειοθέτησης τους.

Το Π.Π.Ε. του έργου εκπονείται και εφαρμόζεται με φροντίδα και δαπάνες του Αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 158 του Ν. 4412/2016, καθώς και το τεύχος «Οδηγίες για την παρακολούθηση και την εφαρμογή των Προγραμμάτων Ποιότητας Έργων (ΠΠΕ), όπως αυτό έχει εγκριθεί και ισχύει με την με αριθμό Πρωτ. ΔΠΠΑΔ/οικ./12 της 13-01-2009 απόφαση του Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Σε εφαρμογή της απόφασης Αριθ. ΔΕΕΠΠ/ΟΙΚ/502/13-10-2000 Απόφαση του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 1265Β/18-10-2000), για το συγκεκριμένο έργο δεν απαιτείται η εκπόνηση και εφαρμογή Προγράμματος Ποιότητας Έργου διότι ο Προϋπολογισμός του έργου δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο κατά το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις 2^{ης} Τάξης (1.500.000,00) €.

Άρθρο 17° – Κρατήσεις

Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον ανάδοχο, όπως ισχύουν κατά το χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση, φόροι του Δημοσίου, λοιπά τέλη που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Μεταγενέστερες αυξομειώσεις, αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για το φόρο εισοδήματος ή τις παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού (παρ. 6 άρθρο 138 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 18° - Προσωπικό αναδόχου

Ανεξάρτητα από την υποχρέωση του αναδόχου να διαθέτει όλο το προσωπικό που απαιτείται για τη διεύθυνση της κατασκευής και την κατασκευή του έργου, η διακήρυξη μπορεί να ορίζει κατ' εκτίμηση τον αριθμό τεχνικού προσωπικού κατά ειδικότητα και βαθμίδα εκπαίδευσης, που πρέπει να διαθέτει κατ' ελάχιστο ανάδοχος κατά την εκτέλεση της σύμβασής του. Ο αριθμός αυτός προσαρμόζεται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του έργου, με βάση το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί πάντα να διατάσσει την απομάκρυνση του προσωπικού που κρίνεται δικαιολογημένα ακατάλληλο ή την ενίσχυση των συνεργείων του αναδόχου.

Αν ο ανάδοχος καθυστερεί τις πληρωμές των αποδοχών του προσωπικού που έχει προσλάβει και χρησιμοποιεί στο έργο, η Διευθύνουσα Υπηρεσία μετά από γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων, καλεί τον ανάδοχο να εξοφλήσει τους δικαιούχους μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Αν ο ανάδοχος δεν εξοφλήσει τους δικαιούχους, τότε η Διευθύνουσα Υπηρεσία συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων και πληρώνει απευθείας τους δικαιούχους από τις πιστώσεις του έργου, για λογαριασμό του αναδόχου και έναντι του λαβείν του. Σε εφαρμογή της παραγράφου αυτής μπορεί να πληρωθούν οι αποδοχές μέχρι και των τριών (3) τελευταίων μηνών πριν από την όχληση των ενδιαφερομένων. Προϋπόθεση της πληρωμής είναι να υπάρχει οφειλή του κυρίου του έργου εκ της κατασκευής του αποδεικνυόμενη ή όπως προκύπτει από υποβληθέντα ή συντασσόμενο εκ της Διευθύνουσας Υπηρεσίας λογαριασμό.

Άρθρο 19° - Πηγές λήψεων υλικών

Ο ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και χρησιμοποίηση πηγών αδρανών υλικών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη σύμβαση. Οι πηγές αυτές, πριν από τη χρησιμοποίησή τους, πρέπει να εγκριθούν από τη διευθύνουσα υπηρεσία, που μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση ακατάλληλων ή απρόσφορων για τα έργα πηγών. Αν διαπιστωθεί ότι ο ανάδοχος εμπορεύεται τα εξορυσσόμενα από τις πηγές αυτές του έργου αδρανή υλικά κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

Άρθρο 20° - Υλικά καθαιρέσεως

Τα υλικά που ανευρίσκονται κατά την κατασκευή του έργου ή προέρχονται από καθαίρεση παλιών έργων, ανήκουν στον κύριο του έργου. Ο ανάδοχος αποζημιώνεται για τις δαπάνες εξαγωγής ή διαφύλαξής τους, αν η σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά και οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, για να αποτραπεί ή να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη η βλάβη των υλικών κατά την εξαγωγή τους. Χρησιμοποίηση των υλικών από τον ανάδοχο γίνεται μετά από έγγραφη συναίνεση της υπηρεσίας και αφού συνταχθεί σχετικό πρωτόκολλο μεταξύ της διευθύνουσας υπηρεσίας και του αναδόχου.

Άρθρο 21° – Αρχαιότητες

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει αμέσως τη Διευθύνουσα Υπηρεσία αν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις αρχαιότητες. Για την καθυστέρηση των έργων ή διακοπή τους από αυτή την αιτία, έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 22° - Εκτέλεση άλλων έργων - Προστασία κατασκευών εκμεταλλεύσεων

Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων έργων ή εργασιών φορέα του δημόσιου τομέα, που είναι δυνατόν να επηρεάζονται από τις εργασίες της εργολαβίας του, να προστατεύει τις υπάρχουσες κατασκευές και εκμεταλλεύσεις από κάθε βλάβη ή διακοπή λειτουργίας τους και χωρίς μείωση της ευθύνης του να αποκαθιστά ή να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των βλαβών ή διακοπών.

Άρθρο 23° - Ανάλυση εκτελέσεως έργου από Κοινοπραξία

Αν η εκτέλεση του έργου έχει αναληφθεί από Κοινοπραξία εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 140 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 24° – Επιμετρήσεις

Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος ολοκληρώνεται με την εγκριτική απόφαση της τελευταίας.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή των επιμετρήσεων από τον ανάδοχο, έχει την υποχρέωση να προβεί σε έλεγχο και διόρθωση των υπολογισμών, να εγκρίνει τις επιμετρήσεις και να κοινοποιήσει στον ανάδοχο τις επιμετρήσεις που έχουν ελεγχθεί και διορθωθεί. Η κοινοποίηση αυτή θεωρείται πράξη της διευθύνουσας υπηρεσίας κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 174 και ο ανάδοχος, εάν δεν αποδέχεται τις διορθώσεις, μπορεί να ασκήσει το προβλεπόμενο δικαίωμα της ένστασης (άρθρο 151 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 25° - Λογαριασμοί - Πιστοποιήσεις

Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των ποσών από εργασίες που εκτελέστηκαν, τα οποία οφείλονται σ' αυτόν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις επιμετρήσεις των εργασιών και στα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών (άρθρο 152 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 26° - Απολογιστικές εργασίες.

Κατά την κατασκευή του έργου, ο ανάδοχος όταν του δοθεί ειδική εντολή από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αναγκαίες απολογιστικές εργασίες, μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 15% της αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ και έως του κατώτατου ορίου του άρθρου 5 του Ν. 4412/2016, εφόσον επιτρέπεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 132 του Ν. 4412/2016.

Γενικά για την εκτέλεση απολογιστικών εργασιών εφαρμόζεται ότι ορίζεται στο άρθρο 154 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 27° - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες Εργασίες - Υπερσυμβατικές Εργασίες- Ειδικές τιμές

Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου να επιφέρει οποιεσδήποτε τροποποιήσεις στη μορφή του έργου, την ποιότητα, το είδος ή την ποσότητα των εργασιών, που επιβάλλονται για την αρτιότητα ή τη λειτουργικότητα του έργου. Ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε καμία αντίστοιχη τροποποίηση χωρίς έγγραφη εντολή.

Για την πραγματοποίηση των μεταβολών συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών και Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών για τις εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση.

Για τα όρια των μεταβολών, τον τρόπο σύνταξης των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων, τον τρόπο κανονισμού των Νέων Τιμών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 28° - Βλάβες στα έργα-αναγνώριση αποζημίωσης

Ο ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση από τον κύριο του έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στα έργα, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του έργου ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 157 του Ν. 4412/2016. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

Για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση των βλαβών που προξενήθηκαν από ανωτέρα βία ο ανάδοχος πρέπει να δηλώσει γραπτώς στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, το είδος και την έκταση των βλαβών, καθώς και τη δαπάνη για την επανόρθωσή της κατά το μέτρο που μπορεί αυτή να εκτιμηθεί. Η δήλωση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά περιγραφή της αιτίας των βλαβών, που χαρακτηρίζεται ως ανωτέρα βία και αίτημα αποζημίωσης για αποκατάστασή τους.

Η δήλωση υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επέλευση της βλάβης. Αν πρόκειται για έργο που έχει περατωθεί και δεν έχει ακόμα παραληφθεί οριστικά η προθεσμία αυτή ορίζεται σε είκοσι (20) ημέρες. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία προβαίνει αμέσως σε αυτοψία για την εξακρίβωση του περιεχομένου της δηλώσεως και ιδιαίτερα του είδους και της έκτασης των βλαβών, του χρόνου και των συνθηκών που τις προκάλεσαν και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης του αναδόχου ζητά από την προϊσταμένη αρχή να ορίσει επιτροπή από υπαλλήλους, η οποία οφείλει να προβεί σε επιτόπια εξέταση σε αντιπαράσταση με τον ανάδοχο και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο διαπίστωσης των βλαβών μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη σύστασή της. Στο πρωτόκολλο εκτίθενται τα αίτια, ο χρόνος και οι ειδικές συνθήκες από τις οποίες επήλθαν οι βλάβες, με περιγραφή όλων των στοιχείων που έχουν εξακριβωθεί. Επίσης εξετάζεται η ύπαρξη ή όχι της ευθύνης του αναδόχου, προσδιορίζεται με λεπτομέρεια το είδος και η έκταση των βλαβών και προτείνεται ο τρόπος και η δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους. Αν το έργο χρησιμοποιείται, η υπηρεσία που το χρησιμοποιεί ειδοποιεί αμελλητί τη Διευθύνουσα Υπηρεσία για παρουσιαζόμενες βλάβες (άρθρο 157 του Ν.4412/2016).

Άρθρο 29^ο - Ποιοτικός έλεγχος - Ακαταλληλότητα υλικών – Ελαττώματα - Παράλειψη Συντήρηση-Τήρηση περιβαλλοντικών όρων

Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, γίνεται από δύο (2) ή περισσότερους τεχνικούς υπαλλήλους, τουλάχιστον ένας εκ των οποίων ανήκει στην ομάδα επίβλεψης, που ορίζονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο ορισμός της επιτροπής ανακοινώνεται στην προϊσταμένη αρχή, η οποία μπορεί να ορίσει και άλλον υπάλληλο να συμμετέχει στο έργο της επιτροπής. Σε περίπτωση που δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό ή σε περίπτωση αδυναμίας να ληφθεί απόφαση λόγω διαφωνίας των υπαλλήλων που ορίζονται σε άρτιο αριθμό, ο ανωτέρω έλεγχος και παραλαβή υλικών γίνεται κατά τον προσφορότερο τρόπο με απόφαση της προϊσταμένης αρχής.

Αν κατά την κατασκευή των έργων η επίβλεψη θεωρεί ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα, εφαρμόζονται όσα προβλέπονται στο άρθρο 159 του Ν. 4412/2016.

Σχετικά με την τήρηση περιβαλλοντικών όρων, πρέπει να εφαρμόζεται η απόφαση με αριθμό πρωτ. 4870/19-10-2020 της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Δράμας για το έργο: «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΒΩΛΑΚΑ**», όπου ορίζεται η τήρηση όλων των διατάξεων σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και των ορίων εκπομπών που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία και πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και ειδικότερα τα κάτωθι :

1. Οι δαπάνες των εργασιών προστασίας του περιβάλλοντος θα συμπεριλαμβάνονται κατά προτεραιότητα στον προϋπολογισμό με τον οποίο δημοπρατείται το έργο.
2. Κατά την διάρκεια της κατασκευής του έργου θα γίνουν μόνο οι απαραίτητες εκσκαφές .
3. Απαγορεύεται η ρίψη, έστω και προσωρινά, μπαζών και άλλων αδρανών σε κοινόχρηστους χώρους, σε κοίτες χειμάρρων κλπ και σε επιφάνειες με αξιόλογη βλάστηση. Τυχόν πλεονάζοντα υλικά εκσκαφών να απορριφθούν σε θέσεις που δεν βλάπτουν το περιβάλλον και θα ακολουθούντα τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), με τα ανάλογα παραστατικά, από τα οποία να τεκμηριώνεται η ποσότητα περίσσειας υλικών εκσκαφών και υλικά των εργασιών καθαίρεσης ασφάλτου, που δόθηκαν για διαχείριση.
4. Η προμήθεια των αδρανών υλικών που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου να γίνει από αδειοδοτημένα λατομεία της περιοχής.
5. Κατά τη φάση της κατασκευής του έργου να λαμβάνεται μέριμνα για τον περιορισμό των διάχυτων εκπομπών σωματιδίων από τη διαχείριση τυχόν αδρανών υλικών επίχωσης, ιδίως κατά τη διάρκεια των ξηρών ημερών.
6. Τα φορτηγά οχήματα κατά τη μεταφορά υλικών εκτός εργοταξίου να είναι καλυμμένα, ώστε να μη διαφεύγουν υλικά.
7. Τα μηχανήματα εργοταξίου θα τηρούν τα όρια εκπομπών που προβλέπει η νομοθεσία (καυσαέρια και θόρυβος).
8. Δεν θα ρυπανθεί η παρακείμενη περιοχή με οργανικά υλικά (ορυκτέλαια, καύσιμα). Θα τηρούνται τα μέτρα και οι όροι για την εναλλακτική διαχείριση των μεταχειρισμένων ορυκτελαίων που προβλέπονται

στο ΠΔ 82/2004.

9. Θα τηρούνται όλα τα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των ρυπογόνων εκπομπών κατά την κατασκευή των έργων, που προβλέπει η νομοθεσία (θόρυβος, σκόνη).
10. Να μη θιγούν ιδιοκτησίες.
11. Να σημανθούν με προειδοποιητικές πινακίδες οι εκάστοτε χώροι παρέμβασης.
12. Θα λαμβάνονται όλα τα μέτρα προστασίας-ασφάλειας των εργαζομένων.
13. Μετά το τέλος των εργασιών θα γίνει αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου και απομάκρυνση των άχρηστων υλικών, εργαλείων και απορριμμάτων σύμφωνα με τη νομοθεσία.
14. Επισημαίνεται ότι τα απόβλητα που θα προκύψουν από τις εργασίες ανακατασκευής και αποξήλωσης δομικών και άλλων υλικών, θα διατίθενται στο κατά είδος σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.
15. Τα στερεά απορρίμματα θα διατίθενται στους κάδους του οικείου δήμου.
16. Τα τυχόν υγρά αστικά απόβλητα- λύματα θα οδηγούνται στο αποχετευτικό δίκτυο του οικείου δήμου
17. Τα ανακυκλώσιμα υλικά που τυχόν χρησιμοποιούνται θα διατίθενται χωριστά για ανακύκλωση.
18. Η ανακατασκευή του έργου να είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στην με αριθμό πρωτ. 419717/4425/2411/22-08-2019 απόφαση της Υπηρεσίας Νεωτέρων μνημείων & Τεχνικών Έργων.
19. Οι Τεχνικές Προδιαγραφές του έργου, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 1/ΔΙΠΑΔ/οικ/9/14-01-2011 «Κοινή Υπουργική Απόφαση για την ενσωμάτωση εναρμονισμένων Ευρωπαϊκών Προτύπων στην Ελληνική Νομοθεσία», συμπληρώνονται με τις παρακάτω Κοινές Αποφάσεις:

1. «Τσιμέντα για τη κατασκευή από σκυρόδεμα» με α.π. 16462/26/11.7.01, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 917/17.7.01,
2. «Πρόσθετα σκυροδέματος, κονιαμάτων και ενεμάτων, γευφάσματα, σφαιρικά έδρανα, μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης, πλάκες πεζοδρομίων και κράσπεδα από φυσικούς λίθους» με α.π. 6310/41/28.3.06, δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 427/7.4.06,
3. Αδρανή δομικών προϊόντων» με α.π. 5328/122/5.3.07, δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 386/20.3.07,
4. «Βιομηχανικώς παραγόμενα θερμομονωτικά προϊόντα» με α.π. 9451/208/3.5.07, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 815/24.5.07
5. «Προϊόντα από φυσικούς και διακοσμητικούς λίθους» με α.π. 10976/244/24.5.07, δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 973/18.6.07,
6. «Στοιχεία Τοιχοποιίας» με α.π. 15914/340/ 20.7.07, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1557/17.8.07,
7. «Δομική Άσβεστος» με α.π. 18174/393/30.8.07, δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1870/14.9.07,
8. «Κυβόλιθοι, πλάκες πεζοδρομίου και κράσπεδα από σκυρόδεμα», με α.π. 12394/406/12.8.09, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1794/28.8.2009,
9. «Επιχρίσματα τοιχοποιίας» με α.π. 12395/407/12.8.09, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1794/28.8.09,
10. «Κονιάματα τοιχοποιίας» με α.π. 12396/408/12.8.09, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1794/28.8.2009,
11. «Παράθυρα και εξωτερικά συστήματα θυρών για πεζούς χωρίς χαρακτηριστικά πυραντίστασης ή /και διαρροής καπνού» με α.π. 12397/409/12.8.09, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1794/28.8.2009,
12. «Εξώφυλλα και Εξωτερικές Περσίδες» με α.π. 12398/410/12.8.09, δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1794/28.8.2009,
13. «Συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού, συστήματα ελέγχου καπνού και θερμότητας, μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης και διατάξεις ανιχνευτών καπνού», με α.π. 1782/63/17.2.10/Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 210/1-3-2010.
14. «Πετάσματα όψεων, πόρτες για χώρους βιομηχανικούς, εμπορικούς και στάθμευσης και ύαλος για δομική χρήση», με α.π. 1781/62/17.2.10/Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 210/1-3-2010.
15. «Μόνιμα συστήματα πυρόσβεσης», με α.π. 1783/64/17.2.10/Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 210/1-3-2010,
16. «Επιφάνειες και επενδύσεις από φυσική ξυλεία-Χαρακτηριστικά, αξιολόγηση της συμμόρφωσης και σήμανση», με α.π.οικ. 8622/414/21.7.10/ Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1162/2-8-2010,
17. «Δομική ξυλεία- Πολυστρωματικές επικαλύψεις δομικής ξυλείας- Απαιτήσεις», με α.π. 8623/415/21.7.10/ Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1162/2-8-2010,
18. «Ξυλεία Δαπέδων- Χαρακτηριστικά, αξιολόγηση της συμμόρφωσης και σήμανση», με α.π. οικ. 8624/416/21.7.2010/ Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1263/6-8-2010,
19. «Πετάσματα με βάση το ξύλο για δομική χρήση- Χαρακτηριστικά, αξιολόγηση της συμμόρφωσης και σήμανση», με α.π. οικ.8625/417/21.7.10/ Υπ.ΟΙΚ.ΑΝΤ.ΝΑΥΤ. δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. Β' 1263/6-8-2010.

Άρθρο 30° - Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων

Ο χρόνος εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ορίζεται σε **δεκαπέντε (15) μήνες** κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 171 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 31° - Εκκαθάριση εργολαβίας

Όλα τα θέματα που αφορούν την εκκαθάριση της εργολαβίας ρυθμίζονται από τα άρθρα 172 έως 176 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 32° - Πληροφοριακές πινακίδες – Σήμανση

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει με δικές του δαπάνες πληροφοριακές πινακίδες στα πρόσωπα του οικοπέδου στις οποίες θα αναγράφεται ο φορέας χρηματοδότησης, ο τίτλος του έργου, η επιβλέπουσα υπηρεσία και ο ανάδοχος. Η υπηρεσία δικαιούται να ζητήσει και την αναγραφή προσθέτων στοιχείων.

Άρθρο 33° - Δαπάνες ανατύπωσης συμβατικών τευχών και διακήρυξης της δημοπρασίας

Οι δαπάνες για την ανατύπωση των συμβατικών τευχών, οι δαπάνες για την δημοσίευση της διακήρυξης, αρχικής και τυχόν επαναληπτικών, καθώς τα υλικά για την τήρηση των στοιχείων του έργου, (φάκελοι στοιχείων, τεύχη ημερολογίων, τεύχη επιμετρητικών κλπ.) βαρύνουν του ανάδοχο του έργου και προβλέπεται σχετικά στη Διακήρυξη της Δημοπρασίας.

Δράμα 16-10-2020
Οι μελετητές

Δράμα 16 -10-2020
Η Προϊσταμένη του Τμήματος
Δομών Περιβάλλοντος

Δράμα 16-10-2020
Ο Προϊστάμενος
της Δ/σης Τεχνικών Έργων

Καρακασίδου Μαρία
Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε.

Κεφαλίδου Ανδρονίκη
Πολιτικός Μηχανικός

Σιδηρόπουλος Θεόδωρος
Τοπογράφος Μηχανικός